

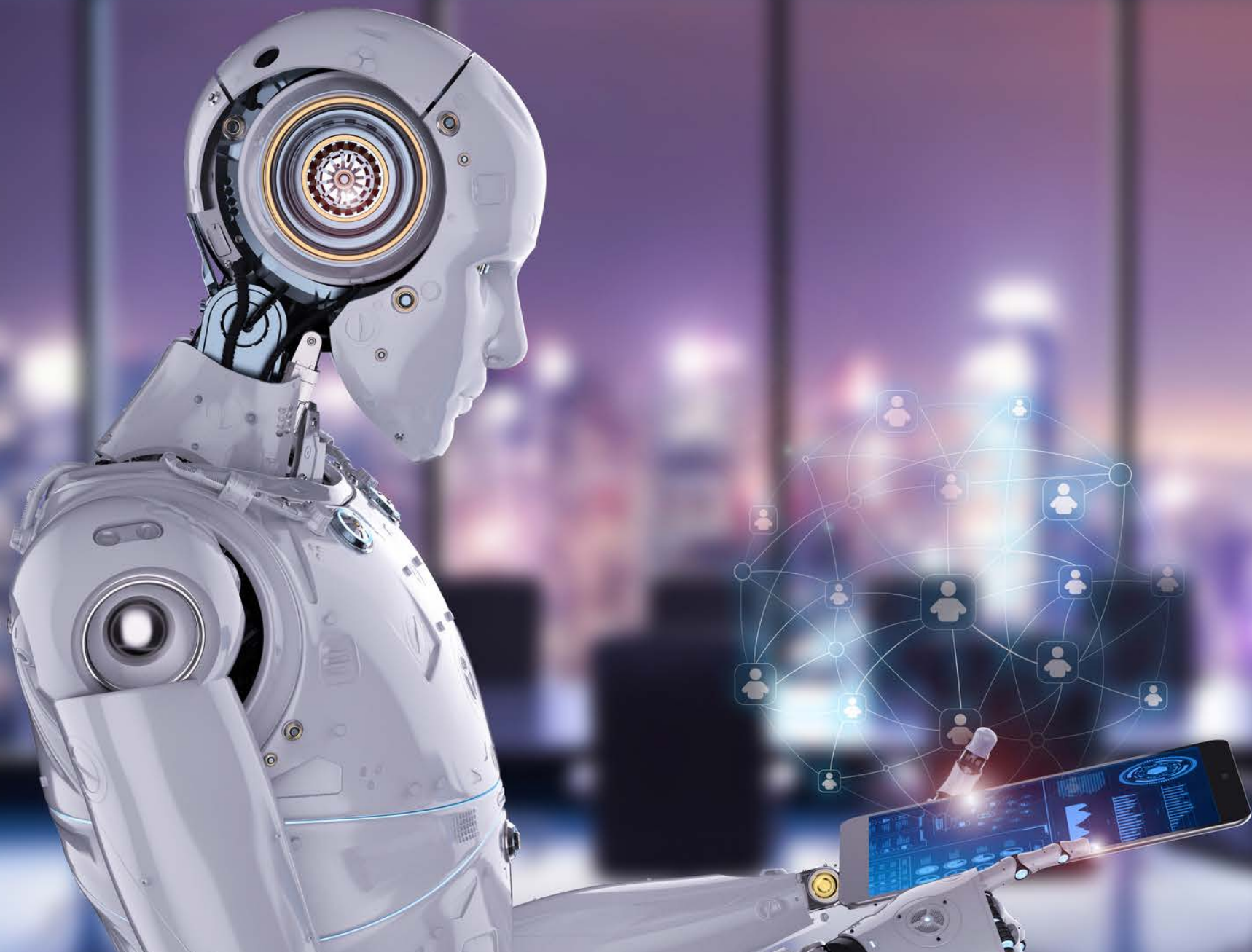
Hur närmar vi oss egentligen
framtiden?

Framtiden är ofta fast förbunden
med föreställningar om **teknik**
(digitalisering)
Ofta en ganska **omogen** förståelse
av teknik
Men stora förhoppningar och **beslut**

Så jag hoppas att de är ok att jag,
Katarina L Gidlund
Professor och digitaliseringsforskare
Forum för digitalisering (FODI),
pratar lite om framtid med er?

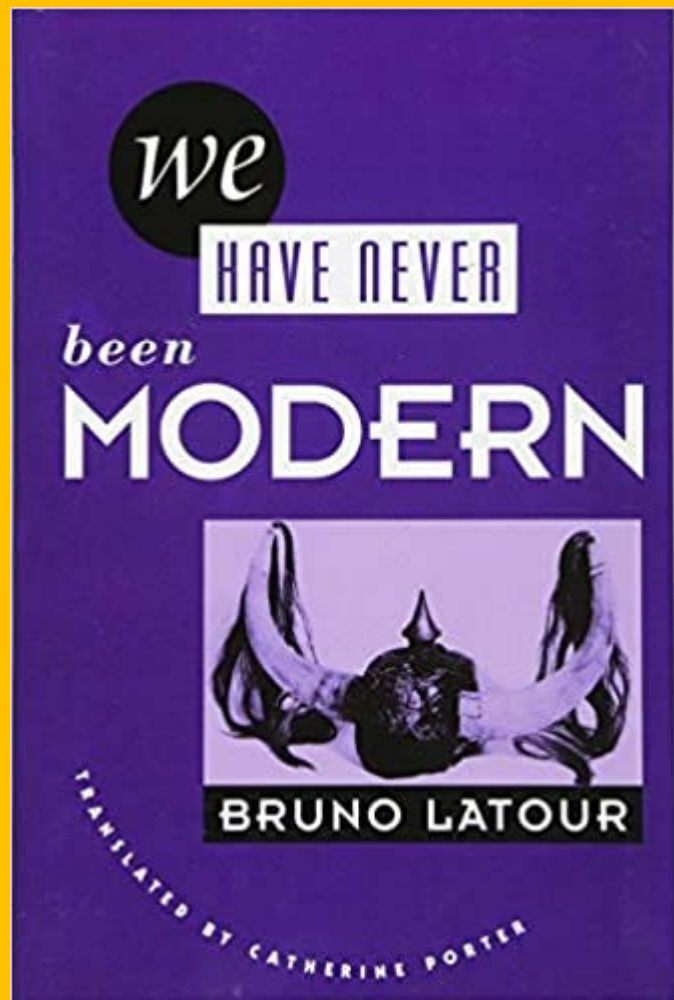

@KGidlund

300 ÅR GAMLA
UTGÅNGS-
PUNKTER

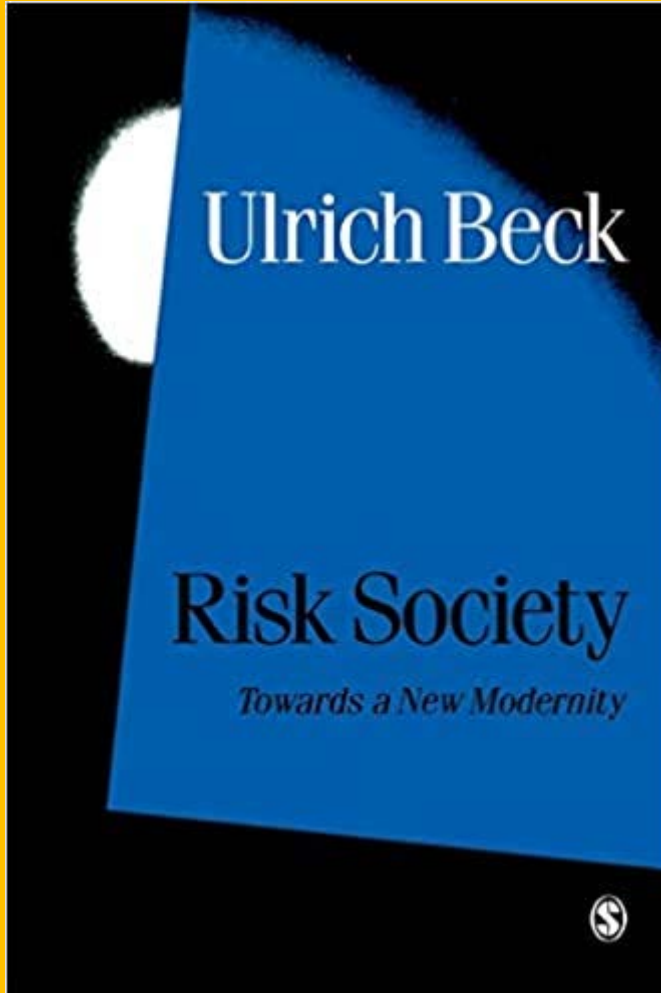

BEKÄMPA
NATURENS
BEGRÄNSNINGAR

Utnyttjande av naturen, tilltro till tekno-ekonomisk rationalitet

Latour, B. (2012). We have never been modern. Harvard university press.

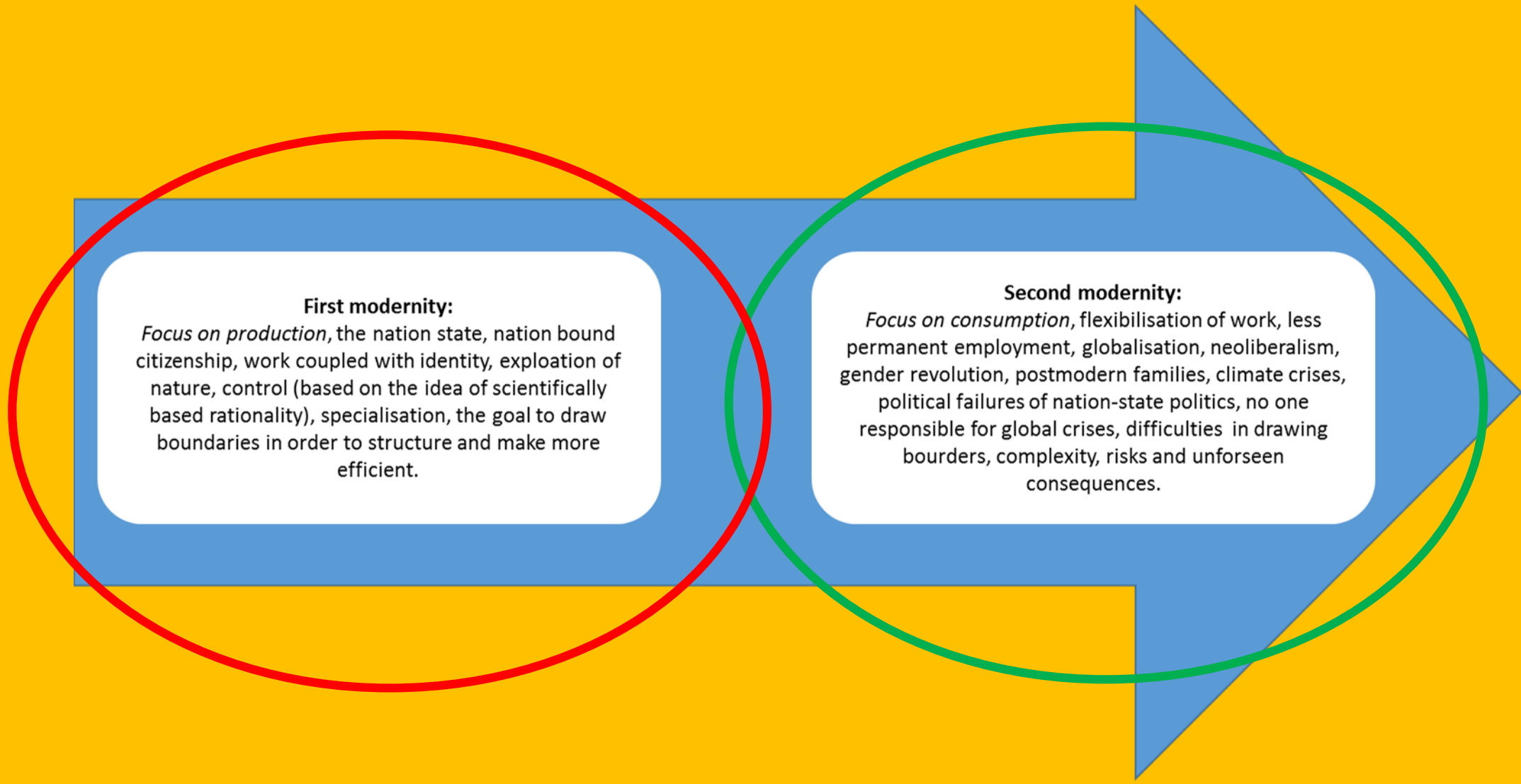

Första moderniteten, expertsystem och gränsdragningar

Beck, U (1992) Risk Society, Towards a New Modernity, Sage Publications

@KGidlund

MODERNITET + TEKNIK+ RATIONALITET+ MANLIGHET

@KGidlund

BRÅKA LITE MED DEM FÖR ATT BLIR **MER**
INNOVATIVA OCH MODERNA... ,-)

@KGidlund

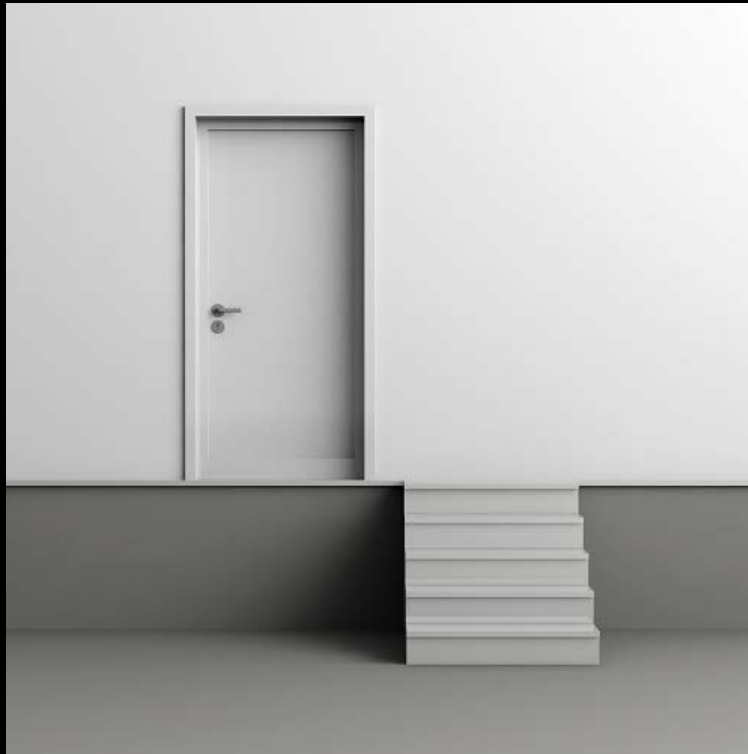
KRITISKA STUDIER AV DIGITALISERING OCH
SAMHÄLLSFÖRÄNDRING:
1. VAD TAR VI FÖR GIVET
2. VILKA TJÄNAR PÅ DET

Anastasiya Aleksandrenko

The Uncorfortable by Katerina Kamprani

The Uncorfortable by Katerina Kamprani

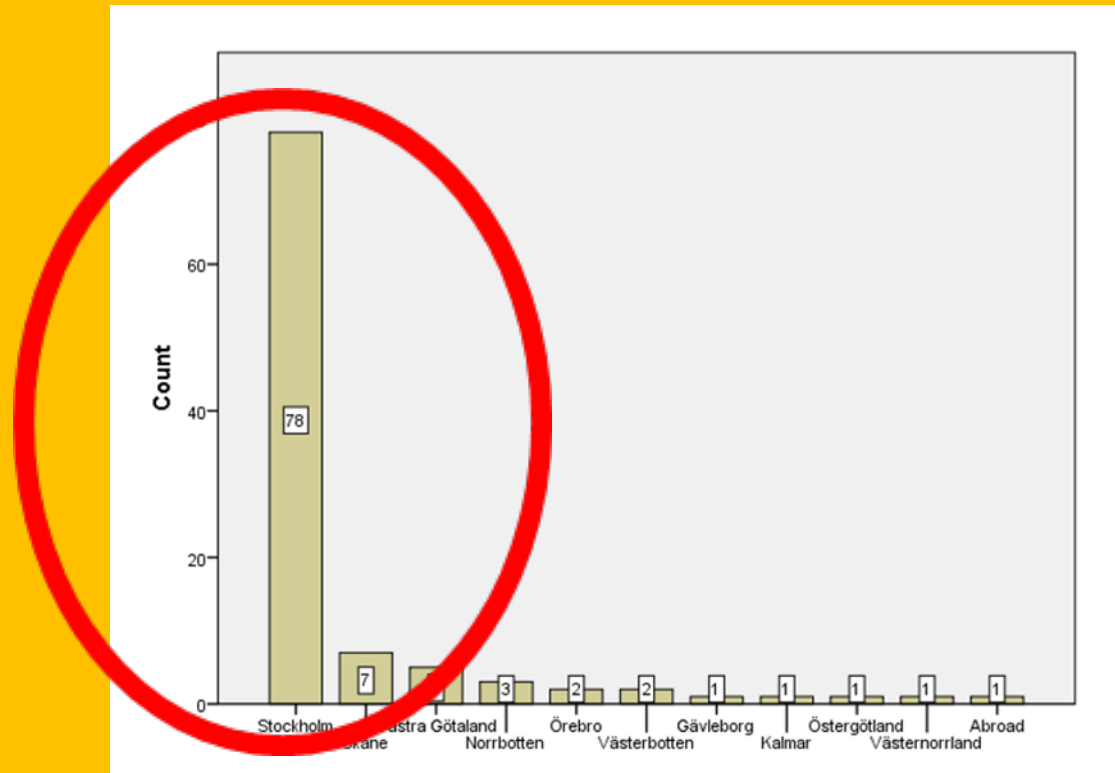

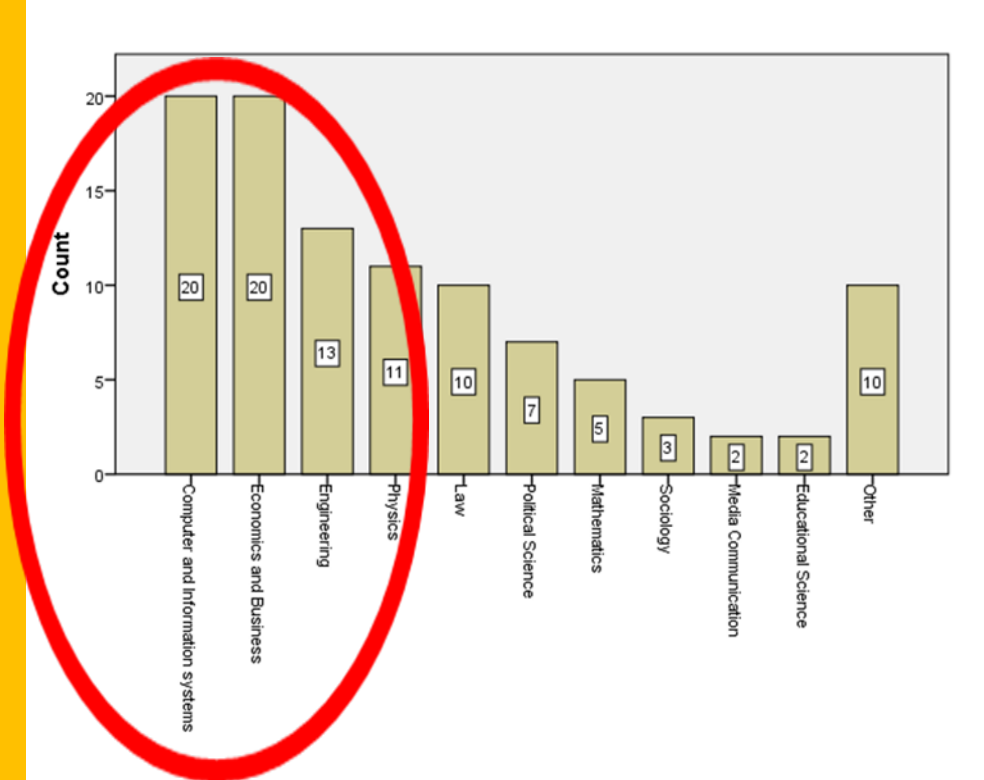
© Katerina Kamprani - The Uncomfortable

The Uncomfortable by Katerina Kamprani

The Uncomfortable by Katerina Kamprani

1. Digitalisering är ett multidimensionellt fenomen

Samhälle

Sätt

Saker

- Vilka vi tror kan det här med digitalisering (och därför ges **tolkningsföreträde**)?

Samhällsvetare, vård/skola, humaniora

2. Gap mellan kompetensfält och professioner

Ingenjörer, tekniker och ekonomer

Så tyvärr gör vi det
ofta **historielöst**
och **kortsiktigt**

@KGidlund

Vi har helt enkelt vissa svårigheter
att förutse framtiden

”Teknisk baksyn, om svårigheter att förutse framtiden”
Lars Olsson

@KGidlund

Svårigheter för att:

1. Lösa gamla uppgifter
2. Teknik som universalmedel
3. Förälskade i teknik
4. Bundna i tidsandan
5. Glömmer olika gruppers intressen
6. Experter och vetenskapsmän är ofta alltför konservativa

When you get the urge to
predict the future, better lie
down until the feeling goes
away”

Schaars (1989) Megamistakes

@KGidlund

Nej men vi behöver hjälp att bryta
oss lös från **tidsandan** och synliggöra
maktordningar

@KGidlund

- ✓ När alla tänker att "så är det" och agerar i enlighet med det
- ✓ Utan att skapa utrymme för reflektion
- ✓ Så reproduceras normer och vi gör **mer** av samma som vi redan gör...

Ta hjälp av Martin Kylhammars
text om **Teknikdebattens**
grammatik från 1987

@KGidlund

1. Den samtidsbejakande utvecklingsoptimisten

Någon konflikt mellan teknik och människa är inte tänkbar så länge den fria marknaden fungerar, då efterfrågan reglerar utbudet och vi endast efterfrågar vad vi önskar

Men vad händer om politiken agerar marknad och påstår att kunder efterfrågar...

@KGidlund

2. Tekniktraditionalisten

Den tekniska utvecklingen ses som ett uttryck för människans hybris, hon saknar ödmjukhet och blir vettlös i sin övermodiga strävan att lägga naturen under sig.

En sundare teknikutveckling borde i stället grundas på ett försök att låta maskinerna ingå i en syntes med naturen, att bli en ny slags natur. ” Enkla och tysta, ljudlösa tjänare som ej tilldrar sig mycken uppmärksamhet men gör livet bättre för alla” (Harry Martinsson i Aniara)

3. Den systemkritiska utvecklingsoptimisten

Systemkritikern är inte kritisk mot tekniken, utan till den samtida kontexten (kapitalistisk eller socialistisk).

När mervärdet fördelas rättvist och makten över tekniken inte är avhängigt av kapital eller där marknaden fungerar så kunder på riktigt väljer är tekniken inte längre problematisk.

@KGidlund

4. Domedagsprofetismen

Människan använder den teknik hon skapar i dårskapens tjänst, och vi återupprepar samma misstag. Människor uppfinner maskiner tills vi uppslukas utav dem. (Jules Verne)

Här finns viss förbättringspotential genom att inte tro att all teknik är ”ny” i sin helhet, vi kan lära oss av teknik som generiskt begrepp, ta med oss vad tidigare teknikskiften lärt oss.

@KGidlund

5. Teknokratism

Den teknokratiska tanken är att tekniken representerar förnuftet, det sakliga och därmed allas teknikintresse. Ett problem kan alltid lösas med teknik (eller också identifieras endast sådana problem som kan lösas med teknik) (Saint-Simon).

Här finns utrymme att göra annorlunda genom att vara vaksam på huruvida alla våra problem löses med funktion, rationalisering, maximering, optimering och ekonomisering.

@KGidlund

6. Teknikdefaitism

Vi har inte kontroll över teknikens tillblivelse, det finns negativa konsekvenser men åt detta intet är att göra. Tekniken kan inte hejdas. Den tilltänkte slaven tar herrens plats (Mary Shelley). Vi blir den tekniska rationalitetens fångar.

För att hantera detta bör vi bli mer uppmärksamma på teknikens tillblivelse, vem fattar beslut och vem förstår helheten? Vara vaksamma på vår egen aningslöshet.

7. Tekniknudismen

Teknik är artificiell och vilar på en västerländsk natursyn där vi har rätt att exploatera, utnyttja och manipulera naturen för våra egna syften.

En möjlighet att ifrågasätta grundvalarna för vår syn på människans plats, lite mer av ödmjukhet och lite mindre av västerländsk överhöghet.

@KGidlund

8. Civilisationskritik

Föreställningen att det goda livet står att finna i närheten av natur och landsbygd och att tekniken är oupplösligt förbunden med negativa konsekvenser för naturen och människans liv, arbete och tänkande.

Här finns en möjlighet att istället för att utgå att tekniken alltså lika gärna kan tjäna en annan civilisation (skönhet, småskalighet, motverka alienation, våra egna individuella överväganden).

@KGidlund

Genom litteratur och kultur kan vi förstå vår samtid, vår dåtid och kanske få med oss något kring **vår framtid!**

300 ÅR GAMLA
UTGÅNGS-
PUNKTER

BEKÄMPA
NATURENS
BEGRÄNSNINGAR

KLIMATET & JAGET

10 ÅR OCH **100 ÅR** SAMTIDIGT!

TACK FÖR MIG!

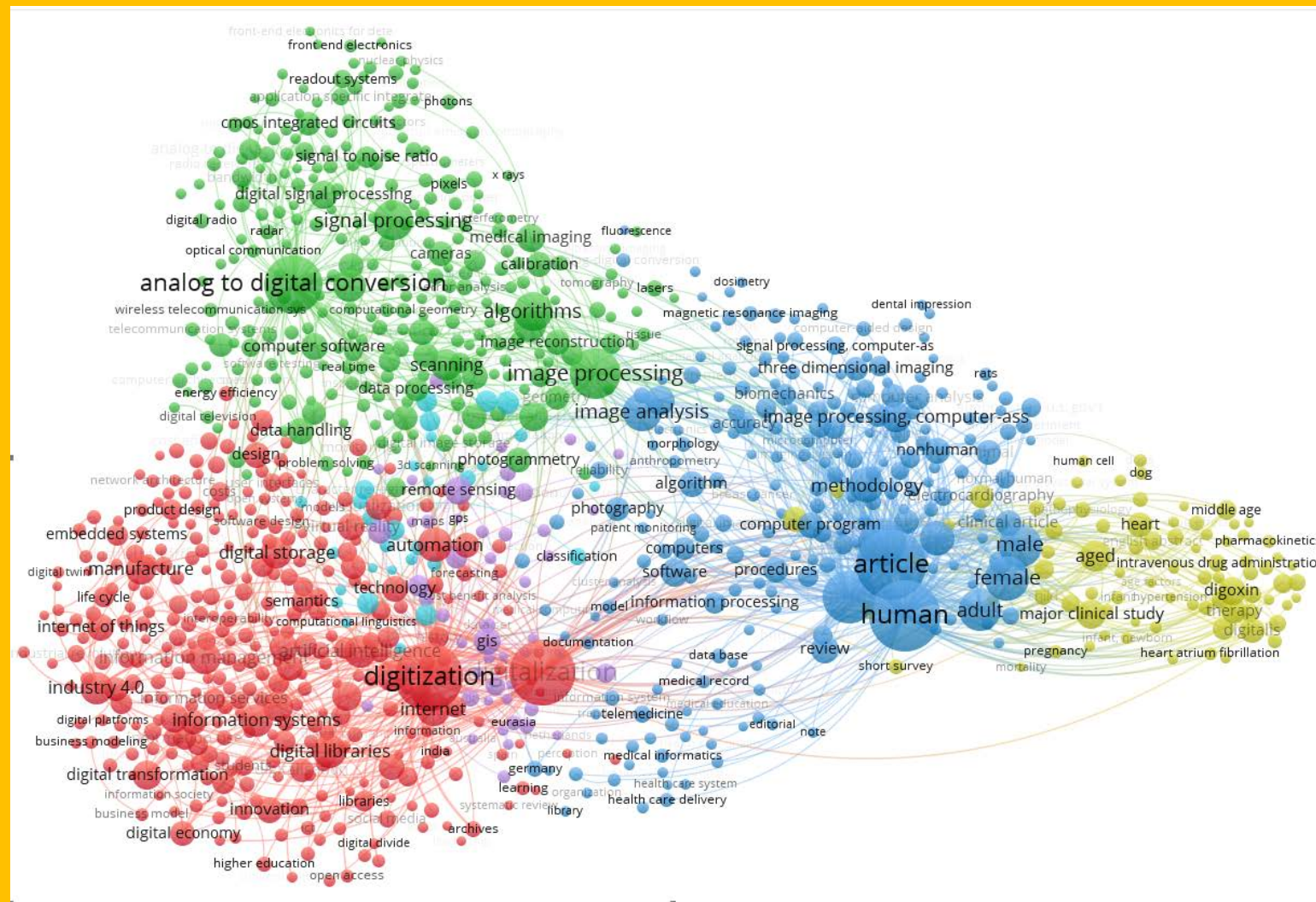
KLARSYN – Green Lantern

UTAN FRUKTAN – Dare devil

INTELLEKTUELL VIGHET – Spider Man

SANNINGSSÄGARE – Wonder woman

Digitalisering
Transformation
Modernitet
Framåtblickande (?)

@KGidlund

Hållbarhet
Risker
Ojämligheter
Bakåtblickande (?)

@KGidlund

Dystopiska och/eller Utopiska?
Är det framåt och/eller bakåt?

@KGidlund